

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПОРІВНЯЛЬНО-АНАЛІТИЧНЕ ПРАВО

3/2015

WWW.PAP.IN.UA

**Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове видання
«Порівняльно-аналітичне право»**

№ 3, 2015

**Ужгородський національний університет
Ужгород 2015**

ББК 72.96.67
УДК 001:34

Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- Головний редактор:** **Бисага Юрій Михайлович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
- Заст. гол. редактора:** **Бєлов Дмитро Миколайович** – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
- Відповідальний секретар:** **Рогач Олександр Янович** – доктор юридичних наук, професор, перший проректор ДВНЗ «УжНУ»
- Члени редакційної колегії:** **Фазикос Василь Георгійович** – кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Ярема Василь Іванович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Семерак Олександр Созонович – кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Лемак Василь Васильович – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, завідувач кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Сідак Микола Васильович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Бєдь Віктор Васильович – доктор юридичних наук, професор, ректор Карпатського університету ім. А. Волошина
Федоренко Владислав Леонідович – доктор юридичних наук, професор, заступник начальника Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання – декан юридичного факультету Національної академії внутрішніх справ
Сєврюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального та конституційного права Люберецької філії Російського державного соціального університету (м. Люберці, Російська Федерація)
Кубічек Павел – професор, доктор права, кандидат юридичних наук, декан юридичного факультету Університету Коменського в м. Братислава (Словацька Республіка)
Патакійова Марія – професор, доктор права, кандидат юридичних наук, проректор Університету Коменського в м. Братислава (Словацька Республіка)
Марек Карел – професор, доктор права, кандидат юридичних наук, професор кафедри підприємницького права юридичного факультету Університету Масарика в м. Брно (Чеська Республіка)
Гайніш Едіта – доктор права, доктор філософії у сфері права, юридичний факультет Університету Коменського в м. Братислава (Словацька Республіка)
Жежихова Мартина – кандидат юридичних наук, докторант юридичного факультету університету П.Й. Шафарика у м. Кошице (Словацька Республіка)
Білаш Олександр Володимирович – доктор теології, кандидат юридичних наук, доцент, директор НДІ державно-конфесійного права та державно-церковних відносин ДВНЗ «УжНУ»
Ленгер Яна Іванівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Ступник Ярослав Валерійович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права ДВНЗ «УжНУ»
Дрозд Олексій Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ

Видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з юридичних дисциплін.

Наказ Міністерства освіти і науки України № 463 від 25 квітня 2013 р.

*Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 8 від 28 серпня 2015 року*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ.....10

Бедрій М.М. ЗВИЧАЄВЕ ПРАВО ТИБЕТУ: ІСТОРИКО-ЮРИДИЧНИЙ АНАЛІЗ.....10

Граб С.О. ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ІДЕЇ В'ЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО
ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КОНСЕРВАТИВНІЙ ДУМЦІ.....12

Євграфова Є.П. ЗОВНІШНЄ І ВНУТРІШНЄ В ПРАВІ: МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....16

Єрмоленко Д.О. СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ МОЛОДІ.....19

Кравчук В.М. ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНИХ НЕДЕРЖАВНИХ ОБВИНУВАЧІВ:
ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ.....22

Лук'янов Д.В. СУБНАЦІОНАЛЬНІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ.....25

Мінкова О.Г. ЗАСТОСУВАННЯ ЕКСПЕРТИЗИ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ПРАВОТВОРЧОСТІ.....28

Мукомела І.В. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....31

Новоселова В.В. СУДОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ
ІНДЕКСУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....35Петрецька Н.І. ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН
ЗА ДОПОМОГОЮ НОРМ ПРАВА.....38

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО.....41

Берназюк О.О. КЛАСИФІКАЦІЯ ФУНКЦІЙ ДОПОМІЖНИХ ОРГАНІВ
ПРИ ВИЩИХ ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....41Галіцина Н.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....45

Деметрадзе Т.Р. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ЗМІСТ ПРИНЦИПУ РІВНОСТІ ПРАВ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ...49

Закоморна К.О. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРИНЦИП МІСЦЕВОЇ АВТОНОМІЇ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЯПОНІЇ.....52Сарибаєва Г.М. ЗАКОНОПРОЕКТИ ПРО РЕГЛАМЕНТАЦІЮ ДІЯЛЬНОСТІ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ОРГАНУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ ЩОДО СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА (2008-2010 Р.).....55

Топузов В.І. СУБ'ЄКТИ МУНІЦИПАЛЬНО-ПРАВОВИХ САНКЦІЙ.....58

Фрідманський Р.М. СУДОВА ВЛАДА В СИСТЕМІ РОЗПОДІЛУ ВЛАД.....61

Чорнолуцький Р.В. ЕКСПЕРТИЗА В НОРМОПРОЕКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....64

Щербанюк О.В. ВИНИКНЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАВОВА ПОЗИЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ»...71

РОЗДІЛ 3

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;

СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.....75

Валєєв Р.Г. ПРАВОВІДНОСИНИ ЗІ ВСТУПУ ДО ВНЗ УКРАЇНИ:
АНАЛІЗ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....75

Герц А.А. ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ.....78

Голубєва Н.Ю. ЗАСТОСУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ЗОБОВ'ЯЗАННЯ» В ПРАВІ ТА ЗАКОНОДАВСТВІ.....81

Запара С.І. ПОНЯТТЯ МЕДІАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....86

Йосипенко С.Т. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ МЕДІАЦІЇ.....89

Ільків О.В. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОДАВЦЯ ЗА ЕВІКЦІЮ В РИМСЬКОМУ ПРИВАТНОМУ
ТА СУЧАСНОМУ ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....91

Лепех С.М. ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ГАРАНТІЇ.....95

Лешанич Л.В. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ
ДИТЯЧОГО БУДИНКУ СІМЕЙНОГО ТИПУ ТА ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....97Мельник Ю.О. ОСОБЛИВОСТІ ДОКТРИНИ ЯК ДЖЕРЕЛА
МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА В РЕГУЛЮВАННІ
ПРИВАТНОПРАВОВИХ ВІДНОСИН, УСКЛАДНЕНИХ ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ.....99

Розгон О.В. ЗАПОВІТ З УМОВОЮ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....102

Хомич В.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОВЖИВАННЮ СУБ'ЄКТИВНИМ ЦИВІЛЬНИМ ПРАВОМ У ВІДНОСИНАХ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ.....	105
Явор О.А. ВІДМОВА ВІД ВСТУПУ У ШЛЮБ ЯК ЮРИДИЧНИЙ ФАКТ.....	109
РОЗДІЛ 4	
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО.....112	
Дучал О.Ф. ЗАХИСТ ПРАВ СТОРІН ПРИ ЗВЕРНЕННІ СТЯГНЕННЯ НА ПРЕДМЕТ ІПОТЕКИ ЗА ЗАСТАВНОЮ.....	112
Кременовська І.В., Святогор О.А. АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ПОГЛЯД НА «АЛЬТЕРНАТИВНУ» ЕНЕРГЕТИКУ ТА «ЗЕЛЕНІ» ТАРИФИ.....	114
Малолітнева В.К. АКТИВІЗАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТИВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ «СПОЧАТКУ ПОДУМАЙ ПРО МАЛИЙ БІЗНЕС».....	119
Яфонкін А.О. ЩОДО УСТАНОВЧИХ ДОКУМЕНТІВ СУБ'ЄКТИВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	122
РОЗДІЛ 5	
ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 125	
Дума О.О. ГАРАНТІЇ ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ЗВІЛЬНЕННЮ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ РОБОТОДАВЦЯ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ПОНОВЛЕННЯМ НА РОБОТІ ПРАЦІВНИКА, ЯКИЙ РАНІШЕ ВИКОНУВАВ ЦЮ РОБОТУ.....	125
Орлова Н.Г. ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ ПРАЦІВНИКА ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ.....	128
РОЗДІЛ 6	
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО.....132	
Боровицька А.Г. ВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ВОДНОГО КАДАСТРУ ЯК ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА.....	132
Новак Т.С. ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ЗА ПРОЕКТОМ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	136
Піфко О.О. ПОНЯТТЯ ТА ЗАВДАННЯ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА ЗЕМЛЮ.....	139
Харитонова Т.Є. ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЕМЕЛЬНОГО СЕРВІТУТУ У ЗЕМЕЛЬНОМУ ТА ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	142
РОЗДІЛ 7	
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО.....147	
Бериславська О.М. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА».....	147
Гулак О.В. СУЧАСНИЙ СТАН ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В ЛІСАХ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	150
Дембіцька С.Л. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ.....	153
Дячук О.В. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН МІЖ ПОЛІЦІЄЮ ТА НАСЕЛЕННЯМ.....	156
Єщук О.М., Лесечко Р.Г. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	159
Золотарьова Я.С. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ ПРИЙНЯТТЯ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ В СУДОВІ ОРГАНИ.....	162
Кобзар О.Ф. ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	165
Манжула А.А. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	169
Сідак М.В. МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ: ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	172
Сокурєнко В.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ УКРАЇНИ.....	174
Тернушак М.М. ЩОДО СУЧАСНОГО ТРАКТУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ.....	177
Хачатуров Е.Б. ІННОВАЦІЙНІ ЗАХОДИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ У СУДНОБУДУВАННІ: ПРАВОВІ ЧИННИКИ МИТНОЇ СПРАВИ.....	180
РОЗДІЛ 8	
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО.....183	
Демидова Л.М. ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ВЛАСНОСТІ.....	183
Каменський Д.В. КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ОКРЕМИХ ПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ США: ОБҐРУНТОВАНА ЧИ ПОМИЛКОВА?.....	190

Катеринчук К.В. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИХ НАСЛІДКІВ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я ОСОБИ: ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ.....	194
Павлишин К.О. ЗАПОБІГАННЯ КРАДІЖКАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ, ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ.....	197
Соломко Ю.Ю. ПОХОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «БАНДИТИЗМ» У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	200

РОЗДІЛ 9**КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;****СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.....206**

Аскеров С.С. ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО СУДДІ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ.....	206
Давиденко С.В. ПОТЕРПІЛИЙ У ПРОВАДЖЕННІ З ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....	209
Корчева Т.В. ДО ПИТАННЯ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ СТРОКУ ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТОРІН ІЗ МАТЕРІАЛАМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПРИ ЗАКІНЧЕННІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	212
Луньова О.С. ГЕНЕЗИС РОЗВИТКУ Й СТАНОВЛЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОСОБИ, ЯКА ПРОВОДИЛА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ХІХ СТОЛІТТЯ.....	215
Переверза О.Я. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ТА ТАКТИКИ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ В СИТУАЦІЇ ВІДСУТНОСТІ ОБШУКУВАНОЇ ОСОБИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ.....	219
Слюсарчук Х.Р. СТАНДАРТ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ЯКА ЙОГО ІДЕЯ?.....	222
Столітній А.В., Каланча І.Г. ГЕНЕЗИС ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	227
Тітко І.А. КЛАСИФІКАЦІЯ КОНФЛІКТІВ ІНТЕРЕСІВ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....	231
Туркот М.С. ПРОЦЕСУАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОГО ПРОКУРОРА З ВІДКРИТТЯ МАТЕРІАЛІВ ІНШІЙ СТОРОНИ.....	234
Циліорик І.І. ПРАВОВІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПІДСТАВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІЛОГО НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	238
Шевчук В.М. ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ І ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	243

РОЗДІЛ 10**СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА.....247**

Драган О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРІВ ЯК УЧАСНИКІВ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.....	247
Заборовський В.В. ДЕЯКІ ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОВІДНОСИН АДВОКАТА ІЗ СУДОМ (В АСПЕКТІ ДІЇ ПРИНЦИПУ ПРОПОРЦІЙНОСТІ).....	250

РОЗДІЛ 11**МІЖНАРОДНЕ ПРАВО..... 254**

Білаш О.В. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ.....	254
Грабинський М.І. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	257
Ольшанецька С.В. ПІДСТАВИ ЗАТРИМАННЯ ОСІБ У ЗВ'ЯЗКУ З НЕМІЖНАРОДНИМ ЗБРОЙНИМ КОНФЛІКТОМ.....	260
Чернявський А.Л. ВПЛИВ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОГРАМИ ООН З НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ЇЇ ФУНКЦІЙ.....	263

РОЗДІЛ 12**ФІЛОСОФІЯ ПРАВА..... 268**

Бліхар В.С. АКсіОМАТИКА СВОБОДИ: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС.....	268
Ковальова О.В. СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК БАЗОВІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ.....	271

РОЗДІЛ 10. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

УДК 347.963

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРІВ ЯК УЧАСНИКІВ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

EFFECTIVENESS OF PUBLIC PROSECUTORS AS PARTICIPANTS OF ENFORCEMENT PROCEEDINGS: THEORY AND PRACTICE

Драган О.В.,
кандидат юридичних наук,
перший заступник начальника управління
представництва інтересів громадян та держави у суді
Генеральної прокуратури України

У статті досліджено ефективність діяльності прокурора як учасника виконавчого провадження при виконанні судових рішень, постановлених за його позовами, заявами, а також у справах, де прокурором здійснювалося представництво в суді у світлі законодавчих змін. Окреслені питання практичної діяльності та проблемні питання. Внесені пропозиції щодо варіантів їх вирішення.

Ключові слова: прокурор, функції прокуратури, представництво інтересів громадянина або держави при виконанні судових рішень, оскарження дій державного виконавця.

В статье исследована эффективность деятельности прокурора как участника исполнительного производства при исполнении судебных решений, принятых за его исками, заявлениями, а также по делам, где прокурором осуществлялось представительство в суде в свете законодательных изменений. Определены перспективы такой деятельности и проблемные вопросы. Внесены предложения относительно вариантов их решения.

Ключевые слова: прокурор, функции прокуратуры, представительство интересов гражданина или государства при исполнении судебных решений, обжалование действий государственного исполнителя.

In this article were analyzed effectiveness of public prosecutor representative activities for execution of decisions ruled by courts upon prosecutors' claims and within cases in which the prosecutors take part considering new amendments to legislation. The article discusses issues of representation functions of the prosecutor's office. The proposals for improvement of current legislation and practices are made.

Key words: public prosecutor, functions of the prosecutor's office, representation by public prosecutor of citizen's or interests of the State for execution of court decisions, appeals against actions of state executor.

Відповідно до ч. 5 ст. 124 Конституції України [1], судові рішення ухвалюються судами іменем України та є обов'язковими до виконання на всій території України. Однією із основних засад судочинства Конституцією України (ст. 129) закріплено принцип обов'язковості судових рішень, який знайшов своє подальше відображення і в інших законодавчих актах: Законі України «Про судоустрій і статус суддів» (ч. 2 ст. 13) [2], Цивільному процесуальному кодексі України (ч. 1 ст. 14) [3], Кодексі адміністративного судочинства України (ч. 2 ст. 14, ч. 1 ст. 255) [4], Господарському процесуальному кодексі України (ст. ст. 4-5, 115) [5].

Питання виконання судових рішень є надзвичайно важливим та актуальним не тільки для України.

Ураховуючи місце, яке держава відводить правому регулюванню виконання судових рішень, великого значення набувають роль та правове становище прокурора на цьому етапі.

Метою статті є аналіз ефективності діяльності прокурора як учасника виконавчого провадження у зв'язку із змінами у законодавстві.

Згідно зі ст. 121 Конституції України, на прокуратуру покладається здійснення представництва інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом.

При цьому варто зауважити, що представництво прокурором інтересів громадянина та держави не закінчується після постановлення судом остаточного рішення у справі, набрання ним законної сили.

Адже для реального поновлення законності законодавством передбачено завершальну стадію судового про-

вадження – виконавче провадження (ст. 1 Закону України «Про виконавче провадження» [6]).

Відомий науковець Є.О. Нефедьєв виконавче провадження розглядав у якості додаткового до основного – позовного, а отже, яке може бути порушено, коли рішення про право набрало законної сили [7, с. 674].

Питанням представництва прокурором інтересів громадянина та держави у судах при виконанні судових рішень у своїх працях приділяли увагу багато науковців: М.М. Говоруха [8, 9, 10], Т.О. Дунас, М.В. Руденко [11], М.Й. Штефан [12] та інші.

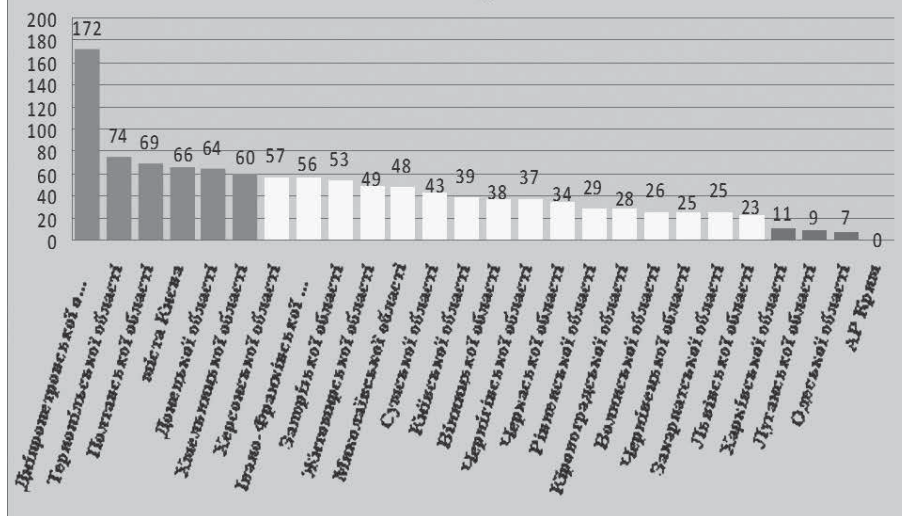
Водночас з прийняттям 14 жовтня 2014 року нового Закону України «Про прокуратуру» [13] та внесеними змінами до Закону України «Про виконавче провадження» у практичній діяльності прокурорів постають питання щодо механізму реалізації повноважень прокурора у виконавчому провадженні, оцінки ефективності такої діяльності.

Новим Законом України «Про прокуратуру» органи прокуратури позбавлено повноважень щодо нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Водночас новелою у цьому Законі є включення до статті 23, яка регламентує повноваження прокурора при представництві інтересів громадянина або держави у суді, права брати участь у виконавчому провадженні при виконанні рішень у справі (пункт 6 частини 6 статті 23). У разі встановлення ознак адміністративного чи кримінального правопорушення прокурор зобов'язаний здійснити передбачені законом дії щодо порушення відповідного провадження (частина 7 статті 23).

Крім того, внесеними 14 жовтня 2014 року змінами до частини 1 статті 12 Закону України «Про виконавче

Стан оскарження

провадження» прокурора як учасника виконавчого провадження наділено повноваженнями сторони зокрема, щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності державного виконавця з питань виконавчого провадження у порядку, встановленому цим Законом. А саме до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, або до керівника відповідного органу державної виконавчої служби вищого рівня чи до суду (ст. 82 Закону).

Отже, прокурор на стадії виконання судових рішень наділений широким спектром повноважень:

- по-перше, як учасник виконавчого провадження використовує права сторони, передбачені ст. 12 Закону України «Про виконавче провадження», у тому числі на оскарження рішень, дій або бездіяльності посадових осіб державної виконавчої служби;

- по-друге, у разі встановлення ознак кримінального правопорушення відповідно до ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» розпочинає кримінальне провадження, у т.ч. за фактами невиконання судових рішень;

- по-третє, вправі ініціювати перегляд судових рішень, що порушують інтереси громадян чи держави.

Ураховуючи сутність завдань, що стоять перед органами прокуратури, їх діяльність, у тому числі з питань реалізації представницької функції, має бути ефективною.

Термін «ефективність» походить від латинського слова *effectus*, що у перекладі означає «результат, наслідок чого-небудь, яких-небудь дій, причин» і ефективний (*effectivus*) – значить такий, що дає ефект, але не будь-який, а намічений заздалегідь, корисний, діючий, що призводить до потрібних результатів; звідки ефективність – це результат цілеспрямованих дій [17, с. 416].

Які критерії оцінки ефективності діяльності прокурора щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді при виконанні судових рішень та якими нормативними документами їх визначено?

Згідно з пунктом 19 наказу Генерального прокурора України від 28.05.2015 № 6 гн, діяльність прокурорів щодо захисту прав громадян та інтересів держави при виконанні судових рішень запропоновано оцінювати, насамперед, виходячи із своєчасності та повноти вжитих прокурорами заходів щодо фактичного поновлення порушених прав і свобод громадян та законних інтересів держави, реально-го відшкодування завданих їм збитків [15].

Вважаємо, що критерії ефективності представницької діяльності прокурора при виконанні судових рішень умовно можливо поділити на 2 групи. Перша група – це критерії, які визначають фактичні результати діяльності щодо виконання рішень (кількість оскаржених дій, рішень, без-

діяльності державних виконавців). Друга група – це критерії, які свідчать про «якість» виконаної роботи на цьому напрямі, тобто своєчасність виявлення порушень і адекватність заходів реагування – скарга або реєстрація кримінального провадження тощо.

Названі показники мають оцінюватися у сукупності, оскільки взяті окремо вони не дозволяють об'єктивно визначити дієвість представництва прокурором інтересів громадянина або держави при виконанні судових рішень [18, с. 211].

На нашу думку, ефективність представництва прокурора у суді залежить від позитивного кінцевого результату, а саме реально-го виконання рішення суду. Про яку ефективність може йти мова, якщо ухвалене за позовом про-

курора судові рішення не виконано?

Проведеним Генеральною прокуратурою України у серпні 2015 року вивченням стану діяльності органів прокуратури щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності посадових осіб державної виконавчої служби встановлено, що поряд із об'єктивними чинниками на стан виконання рішень суду негативно впливають і порушення вимог закону, які допускаються посадовими особами державної виконавчої служби.

Нерідко державними виконавцями порушуються встановлені законом строки для здійснення виконавчих дій, належним чином не перевіряється майновий стан боржників, своєчасно арешт на майно та рахунки не накладається, не вживаються заходи для списання з них коштів.

Як результат, значна частина судових рішень не має перспективи бути виконаними, що дає змогу боржникам уникнути виконання зобов'язань, зокрема, перед державою.

На порушення закону у сфері виконання судових рішень прокурори реагують в порядку та в межах своїх повноважень, визначених ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» та ст. 12 Закону України «Про виконавче провадження».

З метою усунення виявлених порушень закону в діяльності органів державної виконавчої служби прокурори, реалізуючи свої повноваження визначені ст. ст. 12, 82 Закону України «Про виконавче провадження», поточного року подали 1 156 скарг в порядку відомчого контролю.

Найбільш розповсюдженими є порушення державними виконавцями установлених строків для відкриття виконавчих проваджень, вчинення виконавчих дій, не своєчасність та неповнота вжитих заходів, у т.ч. щодо звернення стягнення на майно боржників, прийняття незаконних рішень, зокрема про зупинення виконавчих проваджень за відсутності для цього підстав, повернення виконавчих документів без виконання тощо.

Так, на порушення ст. 7 Закону України «Про державну виконавчу службу» [14] та ст.ст. 6, 11 Закону України «Про виконавче провадження» щодо своєчасного та у повному обсязі вжиття заходів до виявлення майна боржника та з'ясування його фінансової спроможності реагували прокурори у Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Миколаївській областях, місті Києві та інших регіонах.

За результатами вивчення виконавчого провадження з виконання рішення господарського суду у справі за позовом прокуратури Вінницької області про стягнення з

Фермерського господарства на користь державного фонду понад 300 тис. грн встановлено, що посадовими особами відділу державної виконавчої служби міськрайонного управління юстиції майже 8 місяців не вживалися заходи щодо виявлення коштів боржника.

На усунення порушень закону прокуратурою області начальнику управління ДВС Головного управління юстиції в області подано скаргу, яку задоволено.

Додатково з'ясовано, що фермерське господарство упродовж 2013–2014 років отримало прибуток від продажу сільськогосподарської продукції у суму понад 8 млн грн, а після накладення державним виконавцем арешту на рахунки відкрило інші, проте судові рішення залишалися невиконаними.

За даним фактом прокуратурою області внесено дані до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ч. 2 ст. 382 КК України – невиконання судового рішення. Під час досудового розслідування боржником рішення суду виконано у повному обсязі.

У судовому порядку впродовж I півріччя поточного року прокурорами оскаржено 96 незаконних рішень державних виконавців.

ДАНІ
щодо вжитих прокурорами
у I півріччі 2015 року заходів представницького
характеру при виконанні судових рішень

Пред'явлено позовів (скарг)	з них:		Внесено апеляційних скарг	з них:	
	Задоволено позовів (скарг)	Відмовлено у задоволенні позовів (скарг)		Задоволено апеляційних скарг	Відхилено апеляційних скарг
96	58	9	22	11	8

Найпоширенішими категоріями позовів прокурорів у цій сфері є позови про оскарження дій та бездіяльності посадових осіб державної виконавчої служби, визнання неправомірними (незаконними) їх рішень, у тому числі про відмову у відкритті виконавчих проваджень, повернення виконавчого документа стягувачу тощо.

За результатами вивчення виконавчих проваджень прокурори виявляють кримінально карані діяння, у тому числі ті, які вчиняли державні виконавці.

У серпні цього року до суду з обвинувальним актом направлено кримінальне провадження, розпочате Ковельським міжрайонним прокурором Волинської області стосовно державного виконавця, який зловживаючи владою та своїм службовим становищем, незаконно передав арештовані вантажний автомобіль та тентовий причіп марки на відповідальне зберігання гр. Н., який приховував вказаний автомобіль з причіпом та будь-яких дій, спрямованих на реалізацію такого майна, не здійснив. У результаті чого гр. Н. скористався незаконними діями державного виконавця та в подальшому, безпідставно заволодів зазначеними транспортним засобом і причіпом.

Усього за 6 місяців 2015 року прокурорами розпочато 102 кримінальні провадження, пов'язані з порушеннями закону при виконанні судових рішень.

Згідно із наказом Генерального прокурора України від 28.05.2015 № 6гн «Про організацію роботи органів прокуратури щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді та їх захисту при виконанні судових рішень» [15], важливою формою здійснення представницької функції органами прокуратури є ініціювання перегляду судових рішень, що порушують інтереси держави у справах, розглянутих без участі прокурора.

Опрацюванням даних Єдиного державного реєстру судових рішень Генеральною прокуратурою України виявлені численні випадки скасування судами за позовними

заявами боржників постанов органів державної виконавчої служби про стягнення виконавчого збору.

За інформацією Міністерства юстиції України, тільки у 2014 році судами скасовані постанови державних виконавців про стягнення виконавчого збору на суму понад 190 млн гривень.

Деякі з таких рішень органами державної виконавчої служби у апеляційному або касаційному порядку не оскаржувалися, чим завдано шкоди державним інтересам.

У зв'язку з цим на зазначені порушення реагували прокурори.

За результатами ознайомлення з матеріалами таких справ органами прокуратури встановлено, що окремі з них розглянуті з порушенням норм матеріального та процесуального права, а ухвалені рішення порушують інтереси держави.

Суди першої, а в окремих випадках і апеляційної інстанції виходили з того, що державними виконавцями після закінчення строку на добровільне виконання рішення не вчинено будь-яких дій примусового характеру, спрямованих на його виконання, а тому підстави для стягнення виконавчого збору відсутні.

Водночас, відповідно до ч. 1 ст. 28 Закону України «Про виконавче провадження», у разі невиконання боржником рішення майнового характеру у строк до 7 днів з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження постановою державного виконавця з боржника стягується виконавчий збір у розмірі 10 відсотків суми, що підлягає стягненню, або вартості майна боржника, що підлягає передачі стягувачу за виконавчим документом. У зазначених розмірах виконавчий збір стягується з боржника також у разі повернення виконавчого документа без виконання за письмовою заявою стягувача та у разі самостійного виконання боржником рішення після початку його примусового виконання, зокрема шляхом перерахування коштів безпосередньо на рахунок стягувача.

Зазначеним Законом чітко встановлено, що підставою для стягнення виконавчого збору є невиконання боржником виконавчого документа у строк, встановлений для добровільного його виконання. Таким чином, виконавчий збір стягується незалежно від того, чи вчинялися виконавчі дії.

У пункті 6 постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13.12.2010 № 3 «Про практику застосування адміністративними судами законодавства у справах із приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності державної виконавчої служби» зазначається, що виконавчий збір – це санкція відповідальності майнового характеру, що накладається на боржника за невиконання рішення у строк, встановлений для його самостійного виконання.

Разом з тим, не надаючи належної оцінки обставинам справи та невірною застосовуючи вказані норми матеріального права, суди при прийнятті деяких рішень не враховували, що у 7-денний строк з дня винесення та отримання постанови про відкриття виконавчого провадження боржником рішення добровільно виконано не було, а тому до нього повинні бути застосовані санкції майнового характеру у вигляді виконавчого збору.

Як приклад, прокуратурою Запорізької області в апеляційному порядку оскаржено 10 рішень судів про скасування постанов державних виконавців про стягнення виконавчого збору на загальну суму майже 1 млн гривень. На теперішній час апеляційним судом розглянуто та задоволено 4 апеляційні скарги на суму понад півмільйона гривень.

З огляду на викладене, можна дійти висновку, що діяльність прокурора при виконанні судових рішень на даний час є ефективною та ґрунтується на положеннях Конституції України, законах України і зумовлена передусім потребами суспільства у належному забезпеченні прав людини та суспільних інтересів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 липня 2010 року № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №№ 41-42, № 43, №№ 44-45. – Ст. 529.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №№ 40-41, 42. – Ст. 492.
4. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №№ 35-36, № 37. – Ст. 446.
5. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
6. Закон України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 № 606–14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
7. Гражданский процесс. Хрестоматия : [учебное пособие] / Под ред. проф. М.К. Треушникова. – М. : Городец, 2005. – 896 с.
8. Говоруха М. Право прокурора на відкриття виконавчого провадження. Питання теорії і практики // Вісник прокуратури. – 2007. – № 8. – С. 60-64.
9. Говоруха М. Роль і місце прокуратури у виконавчому провадженні / М. Говоруха, М. Руденко // Юридичний Вісник України. – 2006. – № 37. – С. 8-9.
10. Говоруха М.М., Руденко М.В., Серета Г.П. Прокурор у виконавчому провадженні. Основи організації і діяльності : навчальний посібник. – К. : Видавничий Дім, 2008. – С. 60.
11. Дунас Т.О., Руденко М.В. Прокурор у цивільному процесі України: Сутність, завдання, повноваження : навчальний та науково-практичний посібник. – Харків юридичний, 2006.
12. Штефан М.Й., Омельченко М.П., Штефан С.М. Виконання судових рішень : навчальний посібник. – Київ : Юрінком Інтер, 2001.
13. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
14. Закон України «Про державну виконавчу службу» від 24.03.1998 № 202/98–ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
15. Наказ Генерального прокурора України від 28.05.2015 № 6гн «Про організацію роботи органів прокуратури щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді та їх захисту при виконанні судових рішень» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gp.gov.ua>.
16. Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13.12.2010 № 3 «Про практику застосування адміністративними судами законодавства у справах із приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності державної виконавчої служби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
17. Загальна теорія в теорії організації і управління держави і права // За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. – Харків, 2003.
18. Прокурор в адміністративному судочинстві України : правові, теоретичні та прикладні проблеми : монографія / М.М. Руденко, М.В. Руденко. – Харків юридичний, 2010. – 276 с.

УДК 347.965.6

ДЕЯКІ ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОВІДНОСИН АДВОКАТА ІЗ СУДОМ (В АСПЕКТІ ДІЇ ПРИНЦИПУ ПРОПОРЦІЙНОСТІ)

SOME PRACTICAL PROBLEMS OF LAWYER RELATIONS WITH THE COURT (IN THE CONTEXT OF THE PRINCIPLE OF PROPORTIONALITY)

Заборовський В.В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права*

Ужгородського національного університету

У статті досліджено взаємовідносин адвоката із судом в аспекті необхідності дотримуватися правильного балансу між потребою додержуватись поважного ставлення до авторитету судової влади та необхідністю адвоката в межах своїх повноважень виконувати обов'язки захисника (представника) у справі (принцип пропорційності). Зроблено висновок про те, що критика професійної діяльності судді й інших учасників процесу, якщо вона не спрямована на загальні професійні якості особи та не може бути віднесена до особистих образ, не повинна розглядатися як неповага до суду

Ключові слова: адвокат, неповага до суду, відповідальність адвоката, принцип пропорційності, адвокатський індемнітет.

В статье исследованы взаимоотношения адвоката с судом в аспекте необходимости придерживаться правильного баланса между потребностью соблюдать уважительное отношение к авторитету судебной власти и необходимостью адвоката в пределах своих полномочий выполнять обязанности защитника (представителя) по делу (принцип пропорциональности). Сделано вывод о том, что критика профессиональной деятельности судьи и других участников процесса, если она не направлена на общие профессиональные качества человека и не может быть отнесена к личным оскорблениям, не должна рассматриваться как неуважение к суду

Ключевые слова: адвокат, неуважение к суду, ответственность адвоката, принцип пропорциональности, адвокатский индемнитет.

In this paper, an analysis the relationship attorney with the court, in terms of the need to keep the right balance between the need to comply with respect to the authority of the judiciary and the need to advocate within its powers to act as a defender (representative) of the case (principle of proportionality). The conclusion is that the criticism of the professional activity of judges and other participants in the process, if it is not aimed at general professional qualities of the person, and can not be attributed to personal insults, not be considered as contempt of court

Key words: attorney, contempt of court, lawyer liability, principle of proportionality, lawyer indemnity.